

Бекітемін:
Мектеп директоры Жаниева Г.Т

.....
01.09.2023 ж.

Келісемін:
Оқу ісінің меңгерушілері: Шокаева А.Т.,
Алиманов А.Ж

.....
01.09.2023 ж.

ӘБ отырысында қаралды:
ӘБ жетекшісі: Охан М.

Хаттама №1 31.08.2023 ж.
.....

КҮНТІЗБЕЛІК – ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЛАУ

Түсінік хат

Адам және әлем пәнінен күнтізбелік тақырыптық жоспар, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларына сәйкес «Адам және әлем» міндетті пән болып табылады. (өзгерістер мен толықтырулар 2022 жылғы 26 қаңтардағы №25 бұйрығымен енгізілді) сүйене отырып жасалды.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 қаулысымен бекітілген Орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік жалпыға міндетті стандартын.

«Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6 сыныбы үшін «Адам және әлем» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 20 қыркүйектегі № 469 бұйрығына 97, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығы.

«Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарына оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың 2023-2024 оқу жылындағы ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хат басшылыққа алынды.

«Адам және әлем» пәнінің мақсаты – білім алушылардың бастауыш сыныпта алған қоршаған әлем туралы түсініктерін кеңейту және бекіту, қоршаған әлемде бағдарлаудың тәжірибелік тәсілдерін дамыту, өмірлік қажетті дағдылары мен икемділіктерін қалыптастыру.

Оқу пәнінің міндеттері:

- 1) қоршаған әлемде практикалық бағдарлау үшін қажетті икемділіктер мен дағдыларды қалыптастыру;
- 2) әлеуметтік дағдылар мен құзыреттілікті дамыту және қалыптастыру;
- 3) заттардың атқарымдық қолданысын есепке ала отырып, олармен әрекеттену тәсілдерін қалыптастыру;
- 4) сөйлеу тілінің және коммуникацияның басқа түрлерінің көмегімен қоршағандармен түсінісу тәсілдерін қалыптастыру;
- 5) мәдени, әлеуметтік және қоғамда қабылданған өмірге тарту;
- 6) жақын әлеуметтік-мәдени ортамен танысу мүмкіндігін тудыру;
- 7) табиғатты зерттеу мүмкіндігін тудыру және табиғатқа деген құнттылық қарым-қатынасын қалыптастыру.

Өлеңті орта мектебінің айналадағы әлем пәнінің мұғалімі
Мукашев Нұрсұлтан Амантайұлының
2023-2024 оқу жылындағы жүктемесі

№	Оқу пәндері	Сынып	Оқыту тілі	Жүктеме, сағат	
				Апталық	Жылдық
1	Адам және әлем	6-сынып	қазақ тілі	2	68

Айналадағы әлем пәні бойынша жиынтық бағалау рәсімдерінің саны

Сынып	Бөлімдер/ ортақ тақырыптар бойынша жиынтық бағалау рәсімдерінің саны			
	1 тоқсан	2 тоқсан	3 тоқсан	4 тоқсан
6 – сынып	2	2	2	2

Қолданылған әдебиеттер

№	Атауы	Түрі	Сынып	Автор	Баспа	Жыл
1	Адам және әлем	Оқулық	6	Б.С.Халықбаева	Центр САТР	2020

«Адам және әлем» 6 «А» сынып

Аптасына: 2 сағат, барлығы - 68 сағат

№	Бөлім	Сабақтың тақырыбы	Оқу мақсаттары	сағат Саны	Мерзімі	Ескерту
I тоқсан						
1	Табиғат	Тірі және өлі табиғат	6.1.1.1. тірі және өлі табиғат нысандары мен белгілерін атау және ажырату.	1	05.09.	
2		Экскурсия	6.1.2.1. табиғи және жасанды заттарды атау және ажырату.	1	08.09.	
3		Өлі табиғат нысандарымен танысу				
4		Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.	6.1.3.1. жасанды, табиғи және адам қолымен жасалған денелерді атау және ажырату.	1	13.09.	
		Денелер және заттар				
5		Қатты, сұйық және газтәріздес денелер	6.1.4.1. қатты денелер, сұйықтықтар және газдарды атау және ажырату.	1	15.09.	
6		Қатты денелер сұйыққа, сұйық денелердің газға ауысуы				
7		Біз өмір сүретін ғаламшар	6.1.6.1. Жер ғаламшарының пішіні шар тәрізді екенің білу	1	22.09.	
8	Күн мен түннің ауысуы. Жыл мезгілдерінің ауысуы.	6.1.7.1. тәулік сағаттарынаң және жыл мезгілдерінің ауысуы туралы түсінігі болу	1	27.09.		
9	Су	Қайталау және қорытындылау. Біз табиғат туралы не білдік? БЖБ	6.1.8.1.	1	29.09.	
10		Табиғаттағы су. Жауын шашын	6.2.2.1. Табиғаттағы судың әртүрі күйлерін атау	1	04.10.	
11		Судың қасиеттері	6.2.2.2. су қасиеттерін атау және түсіну	1	06.10.	
		Судың қайнаған және суыған кезде	6.2.2.4. Су ерітінділерін атау	1	11.10.	

12		өзгеруі			
13		Судын қатқан кездегі өзгеруі. Мұздың қасиеттері	6.2.2.5. Еритін және ерімитін заттектерді ажырату.	1	13.10
14		Су – еріткіш БЖБ	6.2.2.6. табиғи су ерітінділерін атау. Олардың қолданысын білу.	1	18.10.
15		Суда ерімейтін заттар	6.2.2.3. адамның су қасиеттерін пайдалану мысалдарын келтіру	1	20.10.
16		Өздік жұмыс ТЖБ	6.2.2.7. Лай суды тазарта алу	1	25.10.
16		Ерітінділер және оларды пайдалану	6.2.2.6. табиғи су ерітінділерін атау. Олардың қолданысын білу.	1	27.10.
II тоқсан					
19		Ауызсу	6.3.2.3. Лай суды тазарта алу	1	08.11.
20		Таза су және лай су. Айырмашылықтары		1	10.11.
21		Тәжіртбе жұмыс. Су температурасы және оны өлшеу	6.3.2.9. Су температурасын өлшей алу	1	15.11.
22		Судын үш күйі	6.3.2.1. Табиғаттағы судын әртүрлі күйлерін атау.	1	17.11.
23		Суды қорғау және қадірлеу	6.3.2.10. Суды ұқыптап пайдалану тәсілдері туралы айтып беру.	1	22.11.
24		Жергілікті су көздерімен танысу		1	24.11.
25		Қайталау және жалрылау. Біз су туралы не білдік? БЖБ	6.3.2.2. Су қасиеттерін атау және түсіну.	1	29.11.
26		Ауа	6.3.3.1. Ауаның тірі ағзалар үшін маңызын түсіндіру.	1	01.12.
27		Ауа қасиеттері. Ауа орын алады.	6.3.3.2. Ауа қасиеттерін атау	1	06.12.

28		Ауа қасиеттері. Сығымдылығы және тығыздығы	6.3.3.3. Ауа қасиеттерін пайдалану туралы айтып беру. 6.3.3.4. Ауаның табиғаттағы және тұрмыстағы қызу және суу көздерін атау. 6.3.3.5. Жылы және суық ауаның қозғалысы туралы айтып беру.	1	08.12	
29		Ауа қасиеттері. Жылуоткізгіштік		1	13.12.	
30		Ауа қасиеттері. Кенейу және сығылу.		1	15.12.	
31		Өздік жұмыс ТЖЖ		1	20.12	
32		Ауа қозғалысы		1	22.12.	

III тоқсан

33	Ауа	Ауа құрамы	6.3.3.7. Ауа құрамын атау.	1	10.01.	
34		Оттегі және оның қасиеттері	6.3.3.8.Оттегі қасиеттерін және қолданысы атау.	1	12.01	
35		Көмірқышқыл газы және оның қасиеттері	6.3.3.9. Көмірқышқыл газының қасиеттерін және қолданысын атау.	1	17.01.	
36		Ауаның маңызы. Ауаны қорғау	6.3.3.10. Ауаның ластаушы көздерін атау.	1	19.01.	
37		Адамның ауада ұшуы. Ғарышты игеру	6.3.3.11. Ауа тазалығы үшін күрестің маңыздылығын түсіну.	1	24.01.	
38		Қайталау және жалпылау. БЖБ		1	26.01.	
39	Пайдалы қазбалар	Пайдалы қазбалар және олардың алуан түрлілігі	6.3.4.1. Пайдалы қазбалар түрлері мен оларды өндіру тәсілдерін атау.	1	31.01.	
40		Құрылыста қолданылатын пайдалы қазбалар. Құм және саз.		1	02.02.	
41		Құрылыста қолданылатын пайдалы қазбалар. Әктас мәрмәр бор.	6.3.4.3. Пайдалы қазбалардың адам үшін маңыздылығы туралы, геолог мамандығы туралы айтып беру.	1	07.02.	
42		Құрылыста қолданылатын пайдалы қазбалар. Гранит.	6.3.4.4.құрылыста олданылатын пайдалы қазбаларды, оларды	1	09.02.	

			өндіру тәсілдерін, олардың қасиеттерін, пайдалану түрлерін атау және ажырату.			
43		Тастұз. Минералды пайдалы қазба.	6.3.4.5. тастұз туралы түсінігі болу, ас тұзының қасиеттері, оның қолданысын атау.	1	14.02.	
44		Жанғыш пайдалы қазбалар. Шымтезек.	6.3.4.6. жанғыш пайдалы қазбаларды атау және ажырату.	1	16.02.	
45		Жанғыш пайдалы қазбалар. Таскөмір.	6.3.4.8. кенші, мұнайшы мамандықтары туралы айтып беру.	1	21.02.	
46		Жанғыш пайдалы қазбалар. Мұнай.	6.3.4.9. Жанғыш пайдалы қазбалардың өртену қауіпі иуралы білу.	1	23.02.	
47		Жанғыш пайдалы қазбалар. Табиғи газ.		1	28.02.	
48		Минаралды тыңайтқыштарды өндіру үшін қолданылатын пайдалы қазбалар. Калий тұзы.	6.3.4.10. Минералды тыңайтқыштарды өндіру үшін қолданылатын пайдалы қазбалар.	1	01.03.	
49		Минаралды тыңайтқыштарды өндіру үшін қолданылатын пайдалы қазбалар. Фосфорлы тыңайтқыш. Минералды алу үшін қолданылатын пайдалы қазбалар. Темір кендері.		1	06.03.	
50		Шойын және болат.		1	13.03.	
51		ТЖБ		1	15.03.	
52		Түсті металдар	6.3.4.12. Металдарды алу үшін қолданылатын пайдалы қазбаларды, оларды өндіру тәсілдерін атау.	1	20.03.	
ІҮ тоқсан						
53	Пайдалы қазбалар	Металдарды алу үшін қолданылатын пайдалы қазбалар. Мыс кендері.	6.3.4.12. Металдарды алу үшін қолданылатын пайдалы қазбаларды, оларды өндіру	1	03.04.	

54		Тәжірибе жұмыс. Қара және түсті металдарды тану.	тәсілдерін атау. 6.3.4.13. қара металдарды алу үшін құлданылатын пайдалы қазбаларды, оларды өндіру тәсілдерін атау.	1	05.04.	
55		Өлкетану бойынша табиғат аясына экскурсия.	6.3.4.2. Қазақстандағы және өз аймағындағы пайдалы қазбалардың кен орындарын картадан табу және атау.	1	10.04.	
56		Қайталау және жалпылау. Біз пайдалы қазбалар туралы не білдік? БЖБ	6.3.4.1. және 6.3.4.13. оқу мақсаттарын қайталау	1	12.04.	
57	Топырақ	Топырақ-жердің құнарлы үстіңгі қабаты	6.4.5.1. Топырақты, оның құрамын атау және ажырту.	1	17.04.	
58		Топырақ беті жалаңаштанған жерлер.	6.3.5.2. Топырақтың, қарашіріктің түзілуі туралы түсінігі болуы. 6.3.5.3. топырақтың басты қасиеті – құнарлылығы туралы білу.	1	19.04.	
59		Топырақтың түзілуі		1	24.04.	
60		Топырақтың органикалық бөлігі-қарашірік		1	26.04.	
61		Топырақ құрамы		1	01.05.	
62		Топырақтарды құрамы бойынша ажырату	6.3.5.4. Құмды, сазды және қара топырақтарға сипаттама беру.	1	03.05.	
63		Тәжірибе жұмысы. Құмды және сазды топырақтарды бір-бірінен ажырату.	6.3.5.5. Құмды жіне сазды топырақтарды бір-бірінен сыртқы түрі мен қасиеттері бойынша ажырату.	1	08.05.	
64		Шағын жер телімінде топырақты өңдеу.	6.3.5.7. Шағын жер телімінде топырақты өңдеу тәсілдерін біду жіне құлдану.	1	10.05.	

65	Топырақты қорғау.	6.3.5.9. Топырақтың ластануына байланысы экологиялық проблемаларды және лoармен күресу тәсілдерін атау.	1	15.05..	
66		Тәжірибе жұмысы.	1	17.05.	
67		ТЖБ			22.05.
68	Қайталау және жалпылау.	6.4.5.1. және 6.4.5.8. оқу мақсаттарын қайталау	1	24.05.	

Барлығы: 68